

Οι επιφυλάξεις για τις μεταμοσχεύσεις (Γεώργιος Ι. Μαντζαρίδης, Ομότιμος Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.)

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=163990>]

Η αρνητική επιχειρηματολογία για τις μεταμοσχεύσεις

Η αρνητική επιχειρηματολογία για τις μεταμοσχεύσεις επικαλείται πρωτίστως την ιερότητα του ανθρωπίνου σώματος και την πνευματική διάσταση που έχουν τα βασικά όργανά του κατά την παλαιοδιαθηκική ανθρωπολογία που διατηρείται και στην πατερική παράδοση. Η καρδιά, το αίμα, το ήπαρ, οι νεφροί συνδέονται, ιδιαίτερα στην Παλαιά Διαθήκη, με την πνευματική ζωή του πιστού⁹. Αλλά και στην ορθόδοξη ασκητική παράδοση η φυσική καρδιά συνδέεται άμεσα με την πνευματική ζωή. Και η οδός προς τη βαθύτερη καρδιά του ανθρώπου περνάει από τη φυσική καρδιά του. Επιπλέον η αρνητική επιχειρηματολογία υποστηρίζει ότι ο άνθρωπος οφείλει το σώμα του στο Θεό και δεν μπορεί να το δωρίζει. Το σώμα του Χριστιανού είναι ναός του Θεού ή μέλος Χριστού. Άλλωστε ολόκληρος ο Χριστιανός δεν ανήκει στον εαυτό του, αλλ' «ηγοράσθη τιμής»¹⁰. Επομένως, σημειώνεται, δεν μπορεί να διαχειρίζεται κατά βούληση τον εαυτό του ή το σώμα του.

Παρά ταύτα ο Χριστιανός δεν μπορεί μόνο, αλλά και οφείλει να ενεργεί κατά τη βούληση του Χριστού που εκφράζεται με τις εντολές του. Και όταν ο άνθρωπος ενεργεί σύμφωνα με τις εντολές του Χριστού, ενεργεί στην προοπτική της όντως ζωής, έστω και αν περνά μέσα από το θάνατο. Το ιδιαίτερο μάλιστα χαρακτηριστικό της χριστιανικής ανθρωπολογίας είναι, ότι βλέπει την πραγματική ζωή του ανθρώπου μόνο μέσα από το πέρασμα του θανάτου, πράγμα που έχει επαναστατικές συνέπειες. Το ερώτημα λοιπόν είναι, αν με τις δωρεές ιστών και οργάνων σώματος τηρούνται οι εντολές του Χριστού που συνοψίζονται στη διπλή εντολή της αγάπης, ή αν ακολουθείται το παράδειγμά του.

Ο Χριστός διδάσκει την αυτοθυσία και θυσιάζεται για τον κόσμο. Ο ίδιος τρέφει τους ανθρώπους με το σώμα και το αίμα του, όχι βέβαια για να παρατείνει την επίγεια ζωή τους, αλλά για να τους ανακαινίσει και να τους αφθαρτίσει. Παρά ταύτα προσφέρει και παράταση της επίγειας ζωής με τα θαύματά του. Με αυτά, όμως, συγκαταβαίνει στην ανθρώπινη αδυναμία. Σκοπός του δεν είναι οι θαυματουργικές θεραπείες, αλλά η απελευθέρωση του ανθρώπου από την αμαρτία: «Ίνα δε ειδήτε ότι εξουσίαν έχει ο Υιός του ανθρώπου αφιέναι επί της γής αμαρτίας, λέγει τώ παραλυτικώ· σοί λέγω, έγειρε και άρον τον κράβαττόν σου και

ύπαγε εις τον οίκον σου»¹¹. Οι θαυματουργικές θεραπείες ή οι νεκραναστάσεις, που πραγματοποιεί ο Χριστός είναι ταυτόχρονα και σημεία της παρουσίας της βασιλείας του. Αν ο άνθρωπος δεν οδηγηθεί σε αυτήν, τότε το σημείο χάνει το νόημά του. Και η Εκκλησία λοιπόν καλείται να δραστηριοποιείται στο επίπεδο αυτό παρουσιάζοντας σημεία της αγάπης της, χωρίς να λησμονεί το κύριο έργο της. Καλείται ακόμα να οικονομεί τους ανθρώπους, χωρίς να λησμονεί το σκοπόν της. Κύριος σκοπός της Εκκλησίας δεν είναι η προσωρινή απαλλαγή των ανθρώπων από τον βιολογικό θάνατο, αλλά η οριστική απαλλαγή τους από το φόβο του θανάτου και από τον ίδιο το θάνατο. Για την Εκκλησία του απαλλάξει θανάτου, το πείσαι θανάτου καταφρονείν πολλώ μείζον¹².

Η σταθερή, όμως, προσήλωση στο μείζον που είναι ιδιαίτερα επιτακτική μέσα στη σύγχρονη εκκοσμικευμένη κοινωνία, δε σημαίνει και αδιαφορία για το έλασσον που είναι επίσης επιτακτικό εξαιτίας ακριβώς της εκκοσμικεύσεως της κοινωνίας. Η Εκκλησία δεν ενεργεί μόνο με την ακρίβεια, αλλά και με την οικονομία. Η θεολογία δεν μπορεί να γίνεται οικονομία. Αλλά και η οικονομία δεν παύει να έχει τη θεολογική δικαίωσή της. Η εκούσια προσφορά κάποιου σωματικού ιστού ή οργάνου, ως αυτοπροσφορά ανιδιοτελούς αγάπης, είναι πράξη σεβαστή και απαιτεί σοβαρή και λεπτή ποιμαντική αντιμετώπιση. Ποιος δε θα επαινέσει την ευαισθησία του ανθρώπου που προσφέρει από αγάπη το μάτι ή το νεφρό του, για να δει ή για να ζήσει κάποιος άλλος; Και τί θα μπορούσε να πει κάποιος, αν ο δότης αυτός ήταν πρόθυμος να προσφέρει και τη ζωή του, για να ζήσει ο πλησίον του; Βέβαια στην περίπτωση αυτή θα είχαμε μια καθαρώς χαρισματική εκδήλωση που καταξιώνεται στη θεολογική της προοπτική και όχι στη χρηστική σύναξη καταλόγων με εθελοντές δότες.

[Συνεχίζεται]

9. Βλ. π.χ. Λευϊτ. 17,14, Γέν. 49,6, Ψαλ. 72,21, Ιερ. 17,10.

10. Βλ. Α΄ Κορ. 6,20.

11. Μάρ. 2,10-11.

12. Ιω. Χρυσοστόμου, Υπόμνημα εις Ματθαίον 34, PG 57,375-6.